

PRIMĂVARA
IN PARC

Minunații oameni simpli

Povestea cineva de o tinără doctoriță veterinară care, pentru a salva un exemplar record din sectorul zootehnic al cooperativei agricole, a stat o noapte întreagă de veghe în grajd cheltuind o cantitate de energie care depășea cu mult puterile ei firești. Cel care relatează, copleșit de ce văzuse, și-a dat abia tirziu seama că nu știa totuși numele fetei. Dar ea exista, era o realitate de necontestat și fapta ei, de asemenea, purtând pecetea calităților morale ale colectivului de acolo.

La cooperativa agricolă din Văcăreasca-Mizil, un simplu îngrijitor de animale, pus de consiliul de conducere să reorganizeze treaba în sector, a izbutit în decurs de câteva luni să schimbe lucrurile în bine, imprimind stilul său de muncă și celorlalți, stîrnindu-le ambiții și dorința autodepășirii. Omul acesta vorbește de toți în afară de el iar numele i-l dăm aici fiindcă acest lucru l-au cerut expres tovarășii săi de muncă. Il cheamă Gheorghe Negoită. E comunet.

Nu putem ocoli o altă întâmplare. Inginerul cooperativei agricole de producție din Căseiu (Cluj) ne spune cu regret: „În clipa asta cînd vă scriu imi pare rău că-s inginer și nu poet, fiindcă ar trebui să o spun în versuri de baladă... Holda de griu a cooperativei a fost amenințată de inundație și sute de oameni au venit nechemăți să înalțe

digul. (Era de fapt o întrecere drăcească cu apa care asalta digul). Unul din ei s-a vîrit acolo unde era presiunea mai mare și a fost rănit. Cînd l-au vizitat la spital, omul nostru, adunîndu-și puterile, i-a întrebat dacă holda a fost salvată. Acesta era în fond pentru el esențialul. Poate în clipa aceea, cei din jur au cuprins deodată cu mințea proporția schimbărilor petrecute în propria lor conștiință. La Vîșina Veche, raionul Corabia, lotul unui îngrijitor bolnav a fost prilej de discuții de comunistii din sector. Ei au cerut aceasta conducerea cooperativei și animalele n-au suferit în lipsa stăpînului lor iar producția la întoarcerea celui în cauză era ca în „zilele bune”. Să ne ierte că nu le ascultăm dorința și le dăm numele: Marin Toma, Iulian Pîrvu, Dumitru Stănoiu și alții.

Mii de întâmplări asemănătoare vin să ne vorbească de un anumit eroism — (ii zicem așa deși cuvîntul angajează) — devenit faptă obișnuită, intrat în firea lucrurilor, pornit dintr-o înaltă conștiință, concretizat în lucrurile mari ca și în cele mărunte. Eroii sînt miile de oameni. Ei sînt miezul tuturor prefacerilor, simburile lor de foc, demiurgii.

— Cine a salvat în cîteva ore culturile din Brîncoveni-Argeș de atacul rătășoarei?

— Noi, cooperatorii.

— Cine a cărat în căușul palmelor pămîntul sîmle de uragan de pe tarlaua de porumb a cooperativei agricole de producție din comuna Gheorghe Doja, aducîndu-l înapoi și așezîndu-l cu grijă la rădăcina fiecărei plante?

— Noi, toți, cine alții?

Și de fiecare dată, în frunte, stringîndu-i pe ceilalți în jurul lor, insuflîndu-le entuziasmul, dăruirea, devotamentul propriu, îi aflăm pe comunisti. Pe ei și pe toți ceilalți îi leagă aceleași năzuințe și destine, îi însușesc aceleași idei, îi ghidează ca un far luminos povața partidului, îndemnurile celui de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, al căror țel neîncetat e înfrumusețarea vieții oamenilor.

V. TOSO

Satul meu

Demostene BOTEZ

*Eu m-am născut aicea, într-un sat,
Și pin-la moarte o să-l știu pe nume.
Îi simt și-acumă fumul pe-nserat.
Și nu mai e alt sat ca el în lume.*

*De-atuncea sînt trei sferturi dintr-un veac
Și am văzut în viață mii de sate
În margini de pădure, de bulhac,
Dar pe acesta eu nu-l dau pe toate.*

*Am tot călătorit în lumea mare
Și-am colindat celebre capitale
Dar am purtat în ochi mereu pe zare
Nestersul chip al amintirii tale.*

*Și cînd l-am presimțit departe-n urmă,
Eu de la umbra unui depoc stil
Mai azeam tîlăngile din turmă
Cînd le-aștepta spre seară un copil.*

*Dar amintirea mea de-odinoară
E mai frumoasă astăzi — ca-ntr-un vis.
Pe drumuri trec tractoarele spre seară
Mai mîndre ca mașinile-n Paris.*

„CERC DESCHIS“

de **BARBU
CIOCULESCU**

Cerc deschis este primul volum de poezii al lui Barbu Cioculescu, care deși reprezintă un debut târziu, este un volum reprezentativ. El se așează în rîndul cărților care te îmbie la lectură și să revii asupra lor, ca o necesitate sufletească sau ca o invitație la frumos.

Barbu Cioculescu este un poet demn de luat în seamă și clasificat în rîndul poezilor care au de spus ceva și care mai ales știu cum să spună. „Cerc deschis“ devine, de la prima lectură, cartea care se așează acolo unde merită.

Poetul merge direct la emoție. Este simplu și sincer, fără cuvinte bombastice și întortocheri, care i-ar scade din prospețime.

Veghe continuă, Flacăra mare, Mușchi de aprilie, Cartier vechi, Ploi de august ca și poema de început și intitulată simbolic Mărturie sint piese care conturează precis credința și aspirațiile omului nou, condamnînd trecutul plin de întuneric.

Poetul este însă pregnant și mai în largul aripilor sale, în ciclul „Cîntece de ploaie și lună“.

Aci, el găsește expresii adecvate precis sentimentelor sale. Iedera, Cîntec, Lacul acesta, Iele ca și admirabilul sfîrșit al poeziei Epigraf pe începutul verii, se situează pe treapta care indică drumul de viitor al poetului.

În totalitatea lui, Cerc deschis reprezintă un debut serios, care lasă porți deschise și indică un poet nou și de calitate, plecat spre meditativ, atent la cuvînt și de aleasă sensibilitate.

V. CARIANOPOL

FILMUL

ȘI MISIUNEA SA EDUCATIVĂ

(Insemnări de la consfătuirea lucrătorilor din rețeaua cinematografică)

În peisajul cultural al satului nou, cinematograful ocupă un loc însemnat. Nici ploaia, nici vîntul și nici chiar televizorul nu pot opri din drumul lor pe iubitorii filmului. Așa se explică faptul că anul trecut s-au înregistrat în țară aproape 200 000 000 spectatori.

Despre felul în care cinematograful reușește să se afirme, ca factor în activitatea cultural-educativă, despre modul în care este ajutat să înțeleagă conținutul filmului, despre ce a rămas încă de făcut în acest domeniu, s-a discutat în recenta consfătuire de la Baia Mare a lucrătorilor din rețeaua cinematografică de stat.

Este edificatoare, pentru ceea ce înseamnă munca cu filmul în ultimii ani, creșterea numărului de cinematografe de la 1 775 în 1960 la 5 696 azi.

În regiunile Argeș, Bacău, Oltenia numărul cinematografele sătești a crescut de patru ori. Unele regiuni ca Dobrogea, Banat, Maramureș și Brașov au reușit să depășească cu mult procentul pe țară.

Din discuțiile purtate la consfătuire a reieșit faptul că anul ce a trecut a marcat o creștere calitativă a muncii politice cu filmul. S-au folosit formele de manifestare care prin complexitatea lor, prin gradul de expresivitate au reușit nu numai să cucerească publicul spectator dar să-l și educe. Acțiuni de largă amploare s-au desfășurat în întreaga țară. La Hunedoara, un concurs a cărui tematică era filmul românesc a însumat 500 000 spectatori. În regiunea Suceava la „Festivalul pri-

măverii pe ecrane“, desfășurat în anul trecut, s-a înscris o cifră impresionantă 1,5 milioane spectatori. Trebuie să amintim de altfel la acest capitol acțiunile interesante, atrăgătoare, organizate pe marginea unor filme. Fără a insista asupra lor amintim că procesul cinematografic de la Hunedoara cu filmul „Ziua femeii“ și cel organizat cu sprijinul unor lucrători din justiție pe marginea filmului „Banda“, ca și procesul literar-cinematografic cu concursul unor cadre din justiție și al actorilor de la teatrul de stat — prezentat în orașele și satele din Oltenia, cu filmul „Un cartof, doi cartofi“.

Filmele documentare și indeosebi cele cu caracter agrotehnic au completat serile de calcul, călătoriile pe hartă, concursurile cu temă, ajutînd la dezvoltarea conștiinței noi socialiste a țăranilor cooperatori, la îmbogățirea cunoștințelor lor. Să amintim aici concursul organizat în regiunea Oltenia cu titlul „Filmul documentar agricol în sprijinul dezvoltării C.A.P.“, schimbul de experiență organizat în regiunea Bacău pe ideea ciclurilor de filme agrotehnice etc. Festivalul filmului la sate, tradiționala manifestare a vieții culturale din mediul rural, a înregistrat în anul trecut o creștere de 5 097 600 spectatori față de anul precedent.

Participanții la consfătuire au propus Studioului de filme „Al. Sahia“ să extindă producția de filme documentare pe teme agricole și pe cît posibil cu specific de regiune, iar Studioului „Animafilm“ să examineze cu mai multă exigență nivelul filmelor ce se

adresează copiilor. S-a propus de asemenea, să se extindă colaborarea cu secțiile de învățămînt pentru educarea cu ajutorul filmului a tineretului școlar, ca și cea cu organizațiile de masă, în pregătirea acțiunilor culturale-educative cu filmul.

Prilej de temeinică analiză a muncii lucrătorilor din Direcția Difuzării Filmului, consfătuirea a prilejuit cunoașterea unor metode valoroase în munca cu filmul. În același timp ea a evidențiat rolul filmului ca factor activ în munca cultural-educativă.

Tania LOVINESCU

DRUM GREU

În preziua plecării, membrii brigăzii științifice din Ilia-Hunedoara avură ca de obicei o scurtă consfătuire cu Gheorghe Nicola, secretarul comisiei raionale de răspîndire a cunoștințelor culturale-științifice.

— Ei, ce itinerar avem pentru mine? răsună întrebarea obișnuită.

— De data asta, răspunse secretarul, va fi un itinerar cam „accidental“. Vom urca vreo șizeci de kilometri spre Poiana Ruscăi, la o cabană a muncitorilor forestieri.

Unora dintre ei ideea nu le surise. Era drum lung, greu, nu ca pe asfalt sau pe macadam.

— Oamenilor li s-au cerut întrebările la care vom răspunde? — a fost întreat secretarul.

— N-a fost timp de asta. În cursul săptămîinii nu e nimeni la cabană, Muncitorii sint plecați în pădure. Numai duminica se poate sta de vorbă cu ei. M-am consultat cu direcția întreprinderii forestiere și mi s-a sugerat să dăm o consultație științifică. Iată problemele...

Secretarul văzu că vechii săi tovarăși de drum ezită.

— Oamenii ăia, spuse secretarul, stau izolați acolo de astă toamnă. Ei așteaptă și altceva decît tutun și alimente.

Drumul de a doua zi fu într-adevăr greu. Mașina ajunsese după-amiază în vecinătatea cabanei la un punct de unde nu mai putea înainta. Pînă la cabană se merse cu piciorul. Primirea fu mișcătoare și șterse dintr-o dată amintirea neplăcerilor de pînă atunci. Muncitorii, îmbrăcați de sărbătoare, proaspăt bărbierii și străduindu-se să ascundă micile neorînduiri din cabană, îi aplaudară pe membrii brigăzii științifice și făcură tot ce se putea pentru ca oaspeții să se simtă ca la ei acasă.

Consultația începu cu informarea politică făcută de profesoara de istorie. Juristul le vorbi forestierilor despre Constituția Republicii Socialiste România. Medicul le dădu sfaturi despre păstrarea igienei și alimentelor, despre folosirea îmbrăcămintei și încălțămîntului în condițiile muncii la pădure și despre primele măsuri de ajutor în cazul accidentelor. Pe cîțiva medici li consultă.

Vorbitorii constatară că niciodată nu avuseseră un auditoriu mai atent. Întrebările curgeau fără întrerupere. Nimeni nu observa că se inserase de mult. Veni rîndul profesoarei de limba română. Ea vorbi despre viața și opera lui Coșbuc. Cîțiva muncitori care știau pe de rost versuri ale bardului țărănimii, recitară. În liniștea serii, au răsunit poeziile „Iarna pe uliță“, „Mama“, „Noapte de vară“, „Trei, Doamne, și toți trei...“ Asaltată de cereri, profesoara nu mai prididea cu răspunsurile. Se făcuse tirziu. Secretarul se uită la ceas; era unsprezece și jumătate. Membrii brigăzii uitaseră să mai plece.

N. VLAHU

SÎNT TALENTE ÎN CALOPĂRU?

Întrebîndu-l pe brigadierul Cornel Pătrună ce manifestări a văzut în ultimul timp la căminul cultural, a stat cîteva clipe pe gînduri, după care a spus:

— Am fost doar la cîteva con-

ferințe.

— Dar la spectacolele brigăzii artistice sau ale celorlalte echipe nu vă duceți?

— De dus m-aș duce. Numai că de astă-vară căminul cultural nu ne-a mai prezentat astfel de spectacole.

Continuînd discuția, am aflat că în comuna Calopăru au existat formații artistice, ale căror programe desfășurau pe spectatori. În vîra anului trecut ele și-au încetat activitatea. Din ce cauză? Iată ce ne-a răspuns Florin Florescu, directorul căminului cultural:

— Era firesc să se întîmple așa, dat fiind că mulți tineri au plecat la școli sau la meserii. Alții, care să-i înlocuiască, nu prea am găsit. Ca să urci pe scenă trebuie să ai cît de cît talent.

Intr-adevăr, ca să urci pe scenă trebuie să ai cît de cît talent, dar oare în această comună de pe meleagurile regiunii Oltenia nu există oameni care să poată da viață unui personaj dintr-o piesă de teatru, să interpreteze un rol în brigada artistică de agitație, să cînte, să danseze sau să recite?

Am discutat cu mulți săteni din comuna Calopăru. Ei și-au exprimat dorința de a viziona cît mai multe spectacole artistice, de a avea și în comuna lor o viață

culturală la care vor și pot să contribuie.

Maria Militaru e o talentată solistă de muzică populară. Faptul acesta l-am aflat de la o serie de săteni, pe care vocea ei i-a încîntat ori de cîte ori a apărut pe scenă. Ce părere aveți, tovarășe director, oare Maria Militaru nu putea apărea în continuare ca solistă sau chiar ca interpretă a brigăzii artistice de agitație? Nu sint inlocuitori pentru echipe spuneți, dar Maria Sfeta, Ana Furnică, care au făcut cîndva parte din echipa de dansuri, Ion Gîna, Ion Pătrună, care jucau în echipa de teatru sau Stancu Ion, care poate recita poezii și monologuri, se află în sat, îi cunoașteți, dar nu-i invitați la cămin. Bănuim că or mai fi și alții cu posibilități artistice, dar care nu se pot afirma pentru simplul motiv că nu li se dă prilejul s-o facă.

Directorul, împreună cu cadrele didactice, toți activiștii culturali ar fi trebuit să facă neobosite sondaje în masa cooperativitorilor, să depisteze talente și să le atragă în activitatea artistică. Dacă s-ar fi procedat așa, în jurul căminului cultural ar fi existat astăzi un colectiv numeros de artiști amatori.

Fără îndoială că nu s-ar fi ajuns la o situație rea, dacă sfatul popular comunal ar fi analizat la timp activitatea consiliului, dacă ar fi orientat-o spre satisfacerea cerințelor spectatorilor. Cînd, în sfîrșit, s-a făcut acest lucru (la începutul lunii martie), roadele au și început să se vadă: s-a alcătuit o formație de dansuri.

Cooperativii din comuna Calopăru sint însetați de cultură. În casele lor întîlnești aparate de radio, televizoare, iar mulți au biblioteci personale. Acestei sete de cultură, activiștii culturali trebuie să-i răspundă cu manifestări cît mai bogate în conținut, distractive și educative. Asemenea activități ei le pot asigura numai prin antrenarea unui număr cît mai mare de artiști amatori, care pot să aducă pe scenă prospețimea și frumusețea artei noastre populare.

M. CHIRCULESCU

CRONICA UNUI SAT DIN BĂRĂGAN

„Datorită luptei duse sub conducerea comuniștilor de muncitori și țărani, de toți oamenii muncii, după aproape 100 de ani, aspirațiile exprimate în jalba țăranilor lui Moș Ion Roată au fost îndeplinite. Urmașii clăcașilor de odinioară sînt părtași nu numai la împlinirea aspirațiilor străbunilor lor, ei își făuresc astăzi o viață liberă și fericită la care strămoșii nici nu gîndul, nu se puteau duce, o viață care depășește cu mult cele mai cutezătoare visuri ale acestora“.

(Din expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., la Congresul cooperativelor agricole de producție).

Școala generală din comuna Dragalina, raionul Călărași, este posesoarea unei valoroase monografii a acestei așezări din Cîmpia Română. Timp de un an de zile, un colectiv de cadre didactice în frunte cu profesorul de geografie C. M. Iancu a cules tot felul de documente, mărturii și informații, înmănunchindu-le într-o cronică ce se citește ca o poveste captivantă.

Primele înscrisuri privind pămînturile pe care se află azi comuna Dragalina datează din timpul Brîncovenilor. O descendență a domnitorului stăpînea în această parte a Bărăganului peste șapte mii de pogoane. Mai târziu, moșia a încăput pe mina fiicelor principelui Nicolae Bibescu, pentru ca în cele din urmă să se fărîmițeze în moșii mai puțin întinse.

Țăranii care munceau aceste pămînturi, în marea lor majoritate, nu aveau sălășuri stabile. Ei coborau primăvara dinspre munte și trăiau sub coviltire sau în bordeie, pe lingă suhaturi și prin crovuri. În pragul iernii, își ridicau adăposturile sau pur și simplu le părăseau, întorcîndu-se la vetrele lor, cu pușlul agonisit, din munca la moșier. Uneori, nu se întorceau cu nimic. Nicolae Bădic, care a apucat acele vremuri, povestește că lucrătorilor sezonieri li se aplicau pedepse administrative grele, care mergeau pînă la pierderea tuturor drepturilor pe anul în curs. Moșierilor nu le convenea totuși că în fiecare prag de primăvară trebuiau să trimită emisari prin părțile Prahovei și Teleajenului pentru angajarea brațelor de muncă necesare. Osteneala asta însemna și o cheltuială în plus. Mai comod și mai sigur ar fi fost ca pâlmașii să se stabilească în apropierea conacurilor.

Interesele moșierilor au impus astfel legea de colonizare din 1924, în urma căreia au venit proletari agricoli din fostele județe Ilfov, Ialomița, Dimbovița, Prahova, Mehedinți, precum și din Țara Bîrsei și chiar de pe Tirnave.

Vreți să cunoașteți trecutul comunei noastre ?

Intrebarea de mai sus le-a fost adresată tinerilor din Dragalina prin intermediul unor afișe care anunțau manifestarea programată pentru joi 24 martie a.c. la căminul cultural sub numele de „Cronica satului“ — (file de monografie). Interesul stîrnit de această manifestare, organizată sub îndrumarea comitetului raional de cultură și artă, s-a concretizat în numărul mare de participanți. Au venit nu numai tineri și tinere, dar și vîrstnici. Unii ca să afle, alții ca să-și amintească.

Decanul de vîrstă al vorbitorilor a fost moș Petcu Fundeanu, unul dintre pionierii satului.

„Eu am venit aici din satul Smîrdanu, de pe malul lacului Boian. De ce am părăsit satul natal? Acolo, o dată cîștigai și de două ori pierdeai, fiindcă apa Dunării venea mare și te lăsa lefter. Am venit ca să scap de sărăcie. Dar sărăcia de la care am plecat i-a zis ășteia noi „dadă“. Adică a de aici era mai mare. Munceam pe la moșieri. Cînd te tocmeai, era un preț. La plată, altul. Cui să te jeli? Că dreptatea n-o întîlneai niciodată“.

Ieri ai nimănu, astăzi ai țării

Înainte de a asista la „Cronica satului“, am vizitat cooperativa agricolă „Recolta“ al cărei pensio-

nar este și moș Petcu Fundeanu. Cooperativa are 3 700 ha. Averea ei obștească a crescut de la 170 000 lei în 1951, la 13 540 000 lei în 1965. Producțiile medii la hectar au fost anul trecut de 3 196 kg grâu, 3 300 kg porumb boabe și 20 000 kg sfeclă de zahăr. Statului i s-au vîndut pe bază de contract 244,5 vagoane de cereale. Veniturile bănești ale cooperativei au fost cu 3 380 000 lei mai mari decît cele planificate...

Sărăcia a fost izgonită din toate casele. Oamenii sînt bine îmbrăcați, au locuințe frumoase, noi sau renovate, și-și cumpără de la magazinul universal tot ce le trebuie. Valoarea mărfurilor desfăcute în 1965 a fost de aproape 13 milioane. Printre cele de lungă folosință, s-au vîndut: 10 aspiratoare, 20 frigidere, 30 mașini de cusut, 46 televizoare și 108 aparate de radio. În vie, la cules, nu se mai intră cu botniță, ci cu aparatul de radio portabil.

Termeni grăitori de comparație între ieri și azi, ne-a oferit și Ion Buzoianu, directorul școlii generale. Înainte vreme, școala nu avea clădire proprie. Funcționa în case particulare cu leam pe jos și cu burlanele scoase prin ochiuri de lut. În pragul alegerilor, reprezentanții partidelor istorice promiteau localuri de școală, mobilier și combustibil, își notau toate acestea pe bucăți de afișe electorale declarate „sfinte“ și, după ce plecau, le aruncau prin șanțuri. Astăzi, în centrul comunei, tronează modernă clădire cu etaj a școlii generale. Peste 1 000 de elevi învață aici în clase cu mobilier nou și bine încălzite.

Nu puteam, firește, să nu vizităm și dispensarul, mai ales că doctorul Ștefan Pleșa urma să ia și el cuvîntul în cadrul „Cronicii satului“. Construită în 1930, clădirea dispensarului a fost folosită mulți ani ca magazie de cereale a cooperativei de consum „Armonia“, numită așa parcă în bătaie de joc, fiindcă la conducerea ei se aflau bogătanii care-și făceau afacerile pe seama celor mulți. Medicina era practică de babe. De fapt, oamenii erau veșnic apăsați de griji și atît de istoviți că nici nu aveau timp să se gîndească la sănătatea lor. Lunea, sateanul își lua copiii și tucul de mămăligă sub coviltir, și pleca la cîmp de unde se întorcea simbată. Casă de nașteri, dacă mai e nevoie s-o spunem, nu exista ca acum. Tetanosul noului născut făcea ravagii, fiindcă tatăl tăia buricul pruncului cu seceră și-l lega cu un șnur de la căpăstru. Mortalitatea infantilă, aproape lichidată în anii noștri, ajungea pînă la 40 la sută. Malariei, pelagrei și tifosului exantematic — astăzi boli stîrpite — li se plătea anual de douăzeci de vieți.

„Țăranii de altădată se simțeau ai nimănu. Do-reau să aibă și ei o țară“ — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea făcută la Congresul cooperativelor de producție. — „Pentru realizarea acestei dorințe arzătoare ei au dus o luptă neînfricată și au dat nenumărate jertfe. Astăzi țărănimea are o țară — România Socialistă“.

Cuvintele secretarului general al C.C. al P.C.R. sînt în simț și pe buzele țăranilor din Dragalina. Și ei s-au simțit ai nimănu și au luptat ca să aibă o țară. La 23 August 1944, în frunte cu muncitorii cefeștiști de la Depoul Ciulința, au pus mîna pe arme și au capturat unitățile hitleriste care se retrăgeau dinspre est și sud, predîndu-le garnizoanei Călărași. În primăvara lui 1945, la chemarea partidului, sute de țărani din Dragalina s-au deplasat la Călărași și au participat la înlocuirea prefectului reacționar pus de călăul Rădescu. În aceeași primăvară, Dragalina s-a numărat printre primele

Rețeaua de irigații va fi dată în exploatare la sfîrșitul lunii aprilie a.c. Pentru prima dată, apa, pompată de la 84 de metri adîncime, va asigura cooperativei agricole „Recolta“ producții de circa 80 tone lucernă la hectar.

comune din fostul județ Ialomița unde țăranii muncitori, în frunte cu comuniștii, au trecut la îndeplinirea reformei agrare pe cale revoluționară. Astăzi țăranii din Dragalina se mîndresc cu două cooperative agricole puternice, una în satul de centru și alta în satul Drajna.

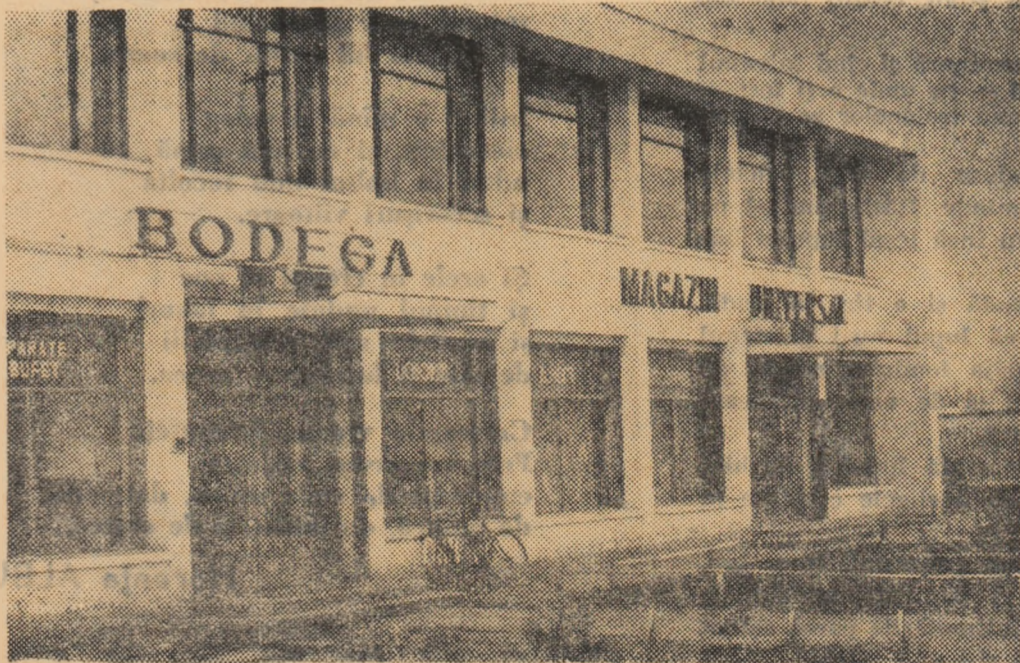
Un epilog deschis

Cu prilejul manifestării „Cronica satului“ s-a vorbit despre un lucru nou și anume despre proiectul de modernizare a comunei Dragalina. La D.S.A.P.C. București, s-au întocmit recent schițe de sistematizare pentru un număr de nouă localități rurale din regiune. Dragalina face parte pe bună dreptate dintre acestea, fiind o comună cu peste 7 400 locuitori și pe al cărei teritoriu, în afară de două G.A.S.-uri și un S.M.T., se află o tînară uzină de reparat tractoare și o fabrică de furaje combinate.

Monografia Dragalinei a fost scrisă acum cîțiva ani. De atunci, profesorul C. M. Iancu culege mereu date noi cu privire la dezvoltarea comunei, din dorința de a aduce cronica „la zi“. În Dragalina se întîmplă însă atîtea lucruri noi, viața pulsează într-un asemenea ritm, încît adăugirile făcute la monografie se învechesc repede.

„Am înțeles că, de fapt, nu vom putea pune niciodată punct monografiei — spunea profesorul Iancu. Fiecare nou an aduce mai multe fapte decît odinioară un deceniu. De aceea, epilogul studiului nostru rămîne mereu deschis...“

N. CULCEA

La magazinul universal de comună, cumpărătorul găsește o mare varietate de mărfuri. Tot aici îi stau la dispoziție 4 secții de prestări servicii: croitorie, cizmărie, țîmplărie și frizerie.

În ultimul deceniu s-a construit, la Dragalina, după proiectele tip ale Secției raionale de arhitectură și sistematizare, peste 400 de case noi. În fotografie: locuința cooperativului agricol Gh. Călin.

VIFORNIȚA

POVESTIRE

Petre avea ochi buni, putea citi la nevoie numai cu para focului, dar focul era ținut mocnit de frica viforniței de afară. O mie de draci jucau în horn, o mie de pisici turbate mieunau în jurul saivanelor, o herghelie de armăsari nechezau în copaiștea șesului. Poate că țihăiau ascuțit și vulpile înăbușite în stuhuri, poate că urlau sub furtună haite hămesite de lupi, dar cine-i mai putea auzi? Vifornița mătura, acoperea totul ca un potop alb. Bătuse noaptea trecută, spulberase troienele toată ziua, nu se ogoise nici în cea de-a doua noapte. Trebuia să țină trei zile, așa fi e tabietul.

Ciobanii simțeau că nu-i mai pot ține piept. Ei erau numai cinci, în saivan peste șase sute de oi, mândria cooperativelor lor și satul se depărtase acum cu zeci de kilometri, parcă nu mai exista. Găoacea albă se închidea tot mai strâns în jurul lor. Or, se știe că nu se află animal mai gingaș la viforniță decât oaia, dacă n-o miști neconținut ca să calce troianul și să rămână deasupra. Altminteri, se culcă și piere sub nămeți fără să zică nici pis, fără s-o ghicești unde zace.

Harnică, noaptea i-a năpădit pe neașteptate, furșindu-se de peste tot. Nu mai exista linie între cer și pământ.

Pășunatul oilor la cooperativa agricolă de producție Belobreșca-Banat

După ce și-au asigurat turma sub șopruri și au controlat să rămână răsuflători îndeajuns, cei cinci s-au tras la adăpost, să-și usuce hainele, și-au scos încălțările chiftă de udeală. Lampa fila din cauza vântului ce răzbătea prin orice, dar Petre are ochi buni și le citea din povestirile lui Jack London. Cartea o adusesse Nichita Alupei de la bibliotecă și întâmplările acelea din pusturile nordului american îi căștigaseră pe toți. Grozavi oameni întâlnise în Alasca până scriitorului!

— Aștia zic și eu bărbați! oftase Nichita Alupei troznindu-și oasele și întinzându-și picioarele-i nesfârșite pe ghebul sobei. Cu asemenea isprăvi cred că nu ți-i viața degeaba și ai ce povesti nepoților când ajungi la doi la sută!

— La pensie, cooperatoarele, îl corectă Alămaru, citește noul statut.

Nichita făcuse armata la marină și îi era capul plin de primejdii prin care ar fi putut trece dacă rămânea în marina civilă, pe când așa, ajunsese cioban fără glorie în satul de baștină, cu nevastă și doi ținci, ca mulți alții ce nici nu știau cum arată marea, dar mi-te un uragan ce te surprinde în larg.

— Ia stai un pic, Petre, strigă deodată Alămaru, care asculta cu o ureche pe cititor, dar pe cealaltă o ținea ciulită lângă fereastră. De altfel, Costache Alămaru nici nu se dezbrăcase, stătea în alarmă.

— Dau ciinii la jigăni, afară!

Ciudos, vântul smuclă ușa din mîna lui Alămaru și o blendi de perete. Așa rămase. Lampa se ofili, fricoasă. Ciobanii săriră în bocanci, icnind. Nichita apucă în trecere toporul, ceilalți lopețile. Se ghicea vînzoleala dulăilor în vârtejul care săgeta cu ace de gheață.

Postul marinar se izbi de o lătunoaie îngropată și lungindu-se dincolo de ocol nimeri într-o înclăstare mută, disperată. Distinse luminările din ochii jivinei. După ragila gîtului, îl ghici pe Osman, strîmător de dihanie care îl încălecaseră și îl gîtuia metodic. Sufocat, ciinele abia mai hîrîia. O izbitură de topor, alta și ciinele reuși să prindă glas, mai mult îngrozit decît furios. Sub bocancul lui Nichita, tremura încovrigat trupul lupului. Dinții îi clănțăneau în gol, mușcau zăpada. Îl mai mirui o dată, apoi se năpusti în direcția șopronului după ceilalți. Se temeau să nu fi apucat dihaniiile a intra la oi.

Dibuind, constatară că troianul năimise totul. Nu mai exista nici un urdiniș, nu se vedea clipirea felinarelor atîrnate de grinzi, dar nici vînzoleala nu se auzea înăuntru. Intrară în lucru lopețile și curînd le zîmbi ca prin sticla înghețată primul lămpaș. Invelite de sulurile albe scuipate pe sub căpriori, oile ridicau un abur călduț.

În zilele geroase din iarna aceasta, pe cîmpurile cooperativei agricole din Tia Mare, raionul Corabia, putea fi văzută o femeie măruntică, slăbuță, stînd de dimineața pînă seara în mijlocul oamenilor îndemnîndu-i, îndrumîndu-i sau pur și simplu pînă mîna pe tirnăcop ori lopată cot la cot cu ceilalți. Era brigadiera Ana Sincu. Nimeni nu se mira de prezența ei. Ar fi greu de conceput vreo acțiune de mai mică sau mai mare importanță fără participarea Anei Sincu. Cu atît mai mult acum, cînd țărani cooperatori din Tia Mare se străduiau să amenajeze un sistem de irigare ce va asigura cu apă pe vreme de secetă, patru sute cinci zeci de hectare. În numai cincisprezece zile s-au săpat canale în lungime de 17 km. — unele din ele la o adîncime de peste doi metri.

— Cîteodată, ne povestea Ana Sincu, se rupeau cozile tirnăcoapelor, așa de înghețat era pămîntul! Dar credeți că ne lăsam? Nu, puneam alte cozi și-i dădeam înainte... Inimoi oameni mai sînt în cooperativa noastră! Știți că Nicolae Stănculeanu, Constantin Popa, Floarea Pirvan, Floarea Mirea, nici măcar nu așteptau să se facă ziuă? Ieșeau noaptea și săpau la lumina felinarelor. Ne propusesem să terminăm lucrarea pînă în primele zile de primăvară cînd avea să înceapă campania însămînțării. Așa s-a și întîmplat.

O ascultam și nu-mi venea s-o intrerup deși o rugasem să-mi povestească cîte ceva despre sine.

BRIGADIERA

Despre comunistă Ana Sincu ne-a vorbit însă președintele Ilie Urzicana, inginerul agronom Emilian Zarcu și secretarul comitetului de partid, Ion Răceală. Iată ce ne-au relatat...

A fost un act de mare curaj pentru Sincu să primească dar și pentru Consiliul de conducere să-i încredințeze șefia unei brigăzi cu o sută șazeci de oameni, cu sute de hectare de teren. Nu avea decât douăzeci de ani. De experiență în dificila artă de a conduce, nici pomeneală. Este drept că urmasa o școală de tehnicieni agronomi. Însă una este să cunoști agrotehnică și alta să ști să muncești cu oamenii; poate lucrul cel mai greu de învățat (sînt unii care nu izbutesc o viață întregă). N-a fost scutită nici ea de necazuri. Autoritatea, încrederea și le-a cîștigat încetul cu încetul. Nu de puține ori auzea: „Iote-te bă, o fetișcană acolo, se găsi să mă învețe pe mine cum să prășesc!” Dar după ce s-a văzut că sfaturile „fetișcanei” atîrnau greu la cîntar cînd venea sorocul culesului, nimeni n-a mai crîcnit chiar dacă era pus să prășească de trei ori în același loc.

Au trecut de atunci 13 ani. Trebuie să recunoaștem că este o adevărată performanță să deții o asemenea funcție pe o perioadă atît de îndelungată. Și cu toate că la Tia Mare bătălia pentru titlul de fruntaș nu-i ușoară, brigada condusă de Ana Sincu se află pe primul loc de trei ani la rînd. În 1964 a obținut 3 200 kg porumb la hectar. În 1965, pe o secetă ce va rămîne de pomină, a recoltat vreo 2 400 kg.

Activitatea tovarășei Sincu nu se rezumă la agricultură. Ea participă la toate acțiunile politice, la orice inițiativă de interes obștesc cu același simț de răspundere, cu aceeași pasiune vie ce-l caracterizează pe comunist.

Este o adevărată plăcere să întîlnești și să cunoști oameni ca Ana Sincu chiar dacă nu-ți povestesc prea multe despre ei. Oare numai din modestie n-a făcut-o brigadiera sau a lăsat ca mai degrabă faptele să vorbească în locu-i? Oricum ar fi roadele din cei 13 ani de muncă sînt mai convingătoare decît un noian de vorbe!

Gheorghe VLAD

NIMB

Pămîntul cu lumini și greeri rotund se-nclină către toamnă, rotund, ușor alunecînd în nimbul lui stufos de soare.

Întind o mină și culeg ciorchinii, și cu altă mină adun în bobul nou recolta și secerișuri viitoare.

Și orele în crengi se coc și timpul unduie în lanuri și vîrstele sînt constelații de vise și lumini — aveau.

Crescendo vreme, frumusețe! Prin universuri răsărim cu drept de stele unice, dat nouă de muncă, de iubire și de cîntec.

Florența ALBU

Aurel LEON

Mică monografie

N. N. TONITZA

Prin grafica lui, Tonitza a dus între 1919—1922, o vajnică luptă în Socialismul, Cuvîntul Liber, Proletarul și alte periodice progresiste, combătînd cu vehemență orînduirea nedreaptă și demascînd samavolniciile guvernărilor și îmbogățiților de război.

Peisajist, pictor de compoziții și de „naturi moarte”, în care se disting minunatele lui flori, lui N. N. Tonitza îi plăcea îndeosebi să picteze copii: „Capetele copiilor sînt tot niște flori”, — spunea artistul — asemuindu-le fețele, cu petalele...

El s-a aplecat cu tandrețe în primul rînd, asupra propriilor lui odrasle și, îndrăgostit de frumusețea firavă a celor două fetițe și a băiețelului lui, — Tonitza i-a desenat rînd pe rînd în diverse atitudini, le-a urmărit zi de zi, grația mișcărilor, joaca, zburdălnicia sau tristețea, somnul, visele — căutînd să pătrundă în taina sufletelor în care „se dospeau dureri înăbușite” sau bucurii năvalnice... Un sentiment de reală emoție estetică și de duioșie paternă stă așadar la baza acestor nenumărate portrete lipsite de orice dulcegărie sau literaturizare. Artistul măturisea, de altfel, cu simplitate, că nu a făcut altceva decît să-și picteze proprii copii „din leagăn, de la primele dibuiri pe podea, din scăpărarea privirilor lor, eu nu cred că redam pe pînză decît emoția unui tată”.

Artistul a reușit să sintetizeze numeroasele sale notații și observații creînd acel tip de copil, unic în arta plastică românească — amestec de sficiune și gravitate — care conferă respectivelor imagini, o aură poetică foarte personală și în același timp un caracter de generalitate. Prin aceste portrete Tonitza a creat un adevărat stil în arta românească.

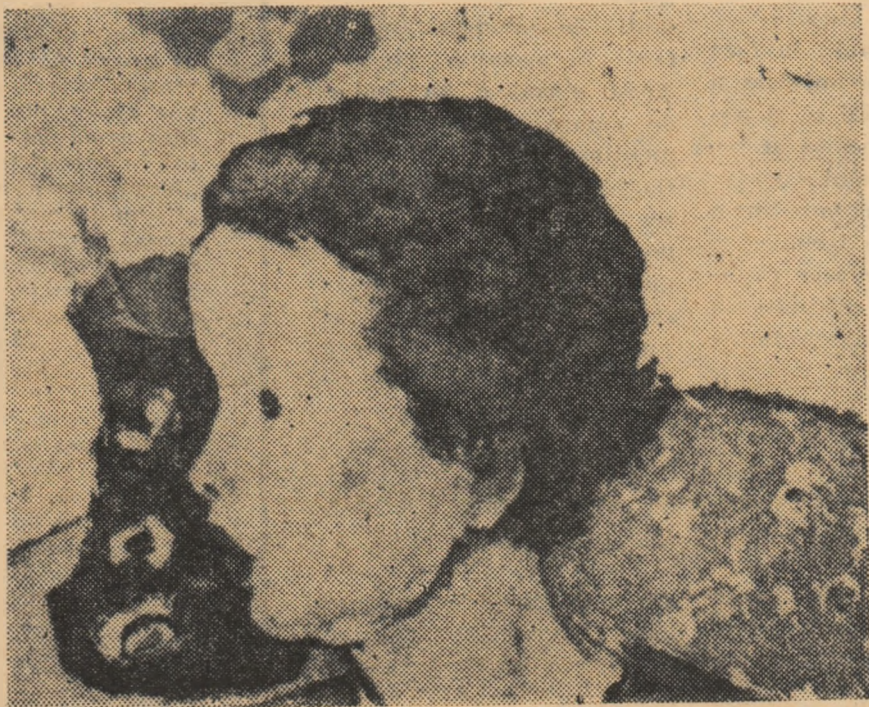
Tușele lui sînt de o rară delicatețe, în nuanțe de alb, roz și gri deschis; conturul, abia sugerat; iar punctul de gravitate devine însăși privirea copilului: acei ochi mari, rotunzi, febrili, cu iradieri stelare în care parcă s-a adunat toată frumusețea nopților, ochi ce cotropesc întreg obrazul, aruncînd o lumină suavă asupra celorlalte trăsături care, în mare parte se pierd estompate ca de o boare.

Personalitatea artistului se întrecește cu acel admirabil peisajist al litoralului dobrogean arid și ars de soare, — cu pictorul de nuduri de o senzualitate pură, și cu pictorul florilor, făurite cu o pastă groasă, sclipitoare, asemănătoare unor „fuzee de lumină”, care sînt ca o ofrandă adusă amintirii lui Ștefan Luchian — maestrul măturisit al pictorului nostru.

Paralel cu activitatea lui de creator, N. N. Tonitza a desfășurat o vie și rodnică activitate și în domeniul publicisticii și al criticii de artă. Înzestrat cu bun gust și avînd o profundă înțelegere a fenomenului plastic, pictorul a scris nenumărate articole în care fără părtinire și cu mult discernămint a intuit adevăratele valori pe care le prețuim și astăzi, și a respins pe potlogari. El este și autorul volumelor intitulat: Cronici faniteziste — neliterare, Scrieri despre artă, și, dovedindu-se, o dată mai mult, prieten al copiilor — al albumului Desenul alfabetului viu, carte „pentru copiii mici și copiii bătrîni”.

Tonitza a fost și va rămîne una din marile și complexe figuri ale artei românești contemporane.

Barbu BREZIANU

N. N. TONITZA :
Cap de copil

Comuna Vadu, raionul Sighetul Marmăției : constructorul Borod Gheorghe lucrînd la o poartă

MÎINI DE AUR

Expoziții vestite de artă populară au purtat rodul unor minți și mîini creatoare, care au zămislit din totdeauna, tăcute și modeste, frumosul. Le știam, dar nu le văzusem lucrînd, nu văzusem nici chipul luminat de chemarea artei, transmisă în generații. Și într-una din aceste zile am văzut asemenea mîini și un asemenea chip.

L-am întîlnit într-o regiune în care arta populară ocupă loc de cinste între manifestările de cultură — regiunea Argeș. Faima meșteșugarilor săi, neîntrecuți în țesături, ceramică, sculptură în lemn, i-a depășit hotarele. La ultimul „Dialog la distanță”, în care Argeșul a avut ca vrednic adversar Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, printre cadourile argeșenilor înmîinate celor de pe Mureș s-au numărat și vase lucrate de cunoscutul meșter Stelică Ogrzeanu, artist de înaltă valoare. Cîneva spunea că acest meșter nu face două lucruri la fel, fantezia creatoare impunîndu-se mereu, de fiecare dată altfel întruchipată. Fiecare strachină, fiecare ulciac, lucrată în tehnica ceramicii de Horezu, este o operă unică, de neîmîitat.

Expoziții și muzee i-au găzduit vasele și aici poate au stat alături de vasele și obiectele de ceramică ale altui artist popular, Dumitru Șchiopu.

Dumitru Șchiopu este de fel din Vlădești, sat așezat între dealurile cu spinări domoale ale Vilcii, purtînd povara promițătoare a viilor și a livezilor. Are casă de meșter olar, cu cuptor de ars în curte, cu ogradă curată, cu ziduri zugrăvite alb, împodobite cu dire de culoare la ferestre și sub streșini. Cînd i-am bătut, pe inserat, în poartă, a venit un om tînăr încă, nu prea înalt, care auzind despre ce e vorba a suris și ne-a pofțit înăuntru, într-o odaie cu mobilă nouă, înflorită toată de vasele albe și roșcate, multe nesmălțuite, caracteristice Vlădeștiului. Un ulcior zvelt se înălța lingă obrăjii rotunzi ai ulcelelor, o ploscă împodobită cu motive florale tradiționale aștepta să-și înfăptuiască menirea de înveselire și cinstire lingă cănuțe scunde, smălțuite simplu, cu o deplină discreție și măsură. Toate au un sunet pur, subțirel și vibrant, așa cum sună porțelanul.

În altă odăiță Dumitru

Șchiopu și-a stabilit atelierul, aici mirosea a reavăn și a pămînt. Lingă fereastră — o masă cu roata de olar. Pe grinzile așezate sub tavan se odihneau străchini pintecoase, strălucitoare de umezeală, proaspăt lucrate.

L-am rugat să facă un ulcior, un vas, orice, „să vedem și noi”. Ochii verzi au zîmbit și mîinile au plămădit un boț de lut, l-au pus pe roată și mica minune s-a petrecut sub privirile noastre. Bulgărele inform a început să cînte, să cînte și să se înalțe, să se subție și să se arcuiască. Și-a apărut soldul rotund al ulciorului, roata a zbirniț mai departe, ulciorul a ridicat un git de lebădă și s-a rotit, amețit de propria lui frumusețe, pînă cînd meșterul, împodobindu-i grumazul cu un inel, l-a oprit, l-a desprins de pe lemnul roții și l-a așezat alături de străchini, cu care s-a înfrățit într-o armonie firească. Puritatea formei, noblețea liniei venea de undeva, din frumusețea interioară a omului care-l zămislise, ca și din frumusețea locurilor în care trăise și pe care o asimilase.

I-am mulțumit meșterului, dar așa fi vrut să-l întreb cine l-a învățat să închidă într-un ulcior atîta grație, atîta adevăr, atîta lumină? Și fiindcă n-am putut să-l întreb de unde a învățat arta, l-am întrebbat numai de unde a învățat meșteșugul.

— Am fost acasă zece copii, la școală nu ne-am putut duce. Și ca să știu o meserie m-am dat pe lingă un vecin olar și așa am învățat și eu și alt frate al meu.

Băiatul meșterului are 16 ani și merge la școală — o școală profesională din Roman. Dar e și el un promițător ceramist.

Dumitru Șchiopu și feciorul lui au stat alături la expozițiile regionale. Pe lingă alte premii la etapele regionale, tatăl a primit premiul II la Expoziția biennială de artă populară din 1964, iar fiul — mențiune la etapa regională.

I-au vizitat, nu o dată, ziaristi, reprezentanți ai Comitetului regional de cultură și artă, trimiși ai Fondului Plastic. Noi am ajuns la dînsul nu printre cei dinții, și desigur, nici printre cei din urmă. Omagiul nostru se înscrie deci într-un șir pe care i-l dorim, ca și succesul, neîntrerupt.

Marilena VULPE

PLANTELE MEDICINALE

Încă din cele mai vechi timpuri, omul a învățat să folosească unele din plante la alinarea suferinței. Utilizarea acestor plante — denumite în popor „buruienii de leac” — este dovedită de primele izvoare scrise ale asirienilor, chinezilor, indienilor, egiptenilor etc. Cînd au pătruns în Dacia, cohortele romane au întâlnit un popor în plină înflorire, care printre altele cunoștea foarte bine nenumărate plante medicinale și modul de a prepara din ele tot felul de leacuri. Parte din aceste leacuri, așa cum menționează și Herodot, erau vindute, alături de vin și miere, prin porturile de pe țărmul Mării Negre, neguțătorilor greci. Tot Herodot amintește de o zeiță a daciilor, pe numele ei Bendis, protectoare a sănătății prin plantele medicinale pe care le stăpinea.

O dată cu formarea limbii române, unele denumiri dace de plante medicinale au pătruns în noul fond de cuvinte al limbii și s-au păstrat pînă în zilele noastre (de pildă, brîndușă, spinzul).

Din bogatul tezaur al medicinei populare românești, medicina științifică a extras și extrage un uriaș material de studiu. În felul acesta, cam o pătrime din numărul total de plante medicinale cunoscute în popor (600) au fost reținute pentru însușirile lor tămăduitoare. Astfel, florile de mușețel se folosesc sub formă de ceai în balonările de stomac, în gastrite, contra colicilor, iar sub formă de cataplasme ori gargară, în arsuri și ulceratii ale pielii, abcese dentare, spălături etc. Uleiul volatil conținut în frunzele de mentă face ca ceaiul să aibă o acțiune liniștitoare asupra durerilor de stomac, să calmeze spasmele, să mărească secreția bilei etc. Din frunzele de anghinare se prepară un ceai foarte indicat pentru bolile de ficat și rinichi, deoarece mărește secreția bilei și favorizează eliminarea substanțelor toxice care se formează în organism.

Speciile de plante care au dovedit pe baza a tot felul de experiențe că posedă substanțe cu acțiune vindecătoare sigură pentru unele boli, intră actualmente în compoziția a numeroase medicamente și ceaiuri, produse de laboratoarele și fabricile noastre. Circa treizeci din aceste specii, care se cer în cantități mai mari au fost introduse în cultură din flora noastră sălbatică, (degețelul, valeriana, mătrăguna, mușețelul etc.) iar altele au fost aduse și acli-

matizate din alte țări cum ar fi menta, anghinarea, reventul și altele.

Fitoterapia, știința tratării bolilor cu medicamente din plante, cîștigă în ultimul timp o încredere sporită, atît din partea bolnavilor cît și a medicilor. Cunoașterea structurii chimice a substanțelor active din plantele medicinale are o istorie relativ scurtă, față de istoria de multe milenii a folosirii acestor plante. Pe măsura cunoașterii acestei structuri, s-au lărgit și posibilitățile de valorificare științifică mai completă a plantelor medicinale prin diversificarea formelor de utilizare a acestora: infuzii, fierturi, plămădeli, tinctură sau extracte din produsul vegetal; complex de substanțe active, obținut prin îndepărtarea altor substanțe inactive din plantă; izolarea sub formă pură a cite unui component activ principal etc.

Poziția geografică a țării noastre, în inima continentului european, ca și marea varietate a formelor de relief fac ca flora noastră să fie deosebit de bogată. Deosebit de bogată este, după cum am arătat mai sus, și flora noastră de plante medicinale. Se înțelege însă că materia primă din aceste plante pe care industria de medicamente o prelucrează, nu mai poate fi asigurată astăzi nici pe departe din flora spontană. Timpul cînd nevoile de plante medicinale erau satisfăcute de grădinile din jurul minărilor ori ale farmaciilor, precum și din colecțiile de plante sălbatice aparține trecutului. Încă de acum șase-șapte decenii, ideea unor culturi sistematice de plante medicinale pe suprafețe mari a frământat mințile multor oameni. În multe țări din lume, au fost organizate stațiuni experimentale și institute specializate de plante medicinale. Dar prima stațiune de plante medicinale din lume, rod al muncii entuziaste a unui mînunchi de oameni de știință care și-au îndreptat eforturile spre cercetarea și cultivarea bogatei flore medicinale a plajurilor românești a luat ființă la noi, în 1904, la Cluj.

Culturile de plante medicinale înfiripate la această stațiune au cunoscut treptat o dezvoltare tot mai mare, devenind o nouă ramură a agriculturii. Pe ogoarele întinse ale cooperativelor agricole se pot întâlni astăzi, mai în fiecare raion al țării, culturi de mac, mentă, ricin, valeriană, degețel, mușețel, săpunariță și alte specii.

Lot de plante medicinale la Stațiunea experimentală Bragadiru, regiunea București.

Experiența unor cooperative agricole de producție care realizează an de an culturi reușite și rentabile de plante medicinale dovedește perspectivele pe care le are această ramură a producției agricole. Culturile de plante medicinale de la C.A.P. Cioranii de Jos, regiunea Ploiești, constituie, în această privință, o pildă grăitoare a posibilităților pe care le prezintă o muncă perseverentă și bine condusă, contribuind pe de o parte la creșterea venitului obștesc iar pe de altă parte la asigurarea economiei naționale cu produse de mare însemnătate pentru ocrotirea sănătății.

În promovarea problemelor legate de valorificarea rațională a plantelor medicinale, un rol de seamă revine cercetării științifice. La principalele specii de plante medicinale cultivate în țara noastră au fost deja stabilite zonele favorabile și măsurile de cultură. De asemenea, au fost create soiuri valoroase de mac, degețel lînos și roșu, foarte productive și cu un conținut bogat în substanță activă de 1,5—2 ori mai mare decît a plantelor de la care provin. Lucrările de ameliorare continuă și cu alte specii — mentă, valeriană, mătrăgună etc.

Pe măsura condițiilor de climă și sol atît de favorabile ale țării noastre și a posibilităților pe care le oferă o agricultură socialistă, organizată și condusă pe baze științifice, este de așteptat ca și cultura plantelor medicinale să cunoască o înflorire și mai mare, să facă pași și mai repezi în progresul ei.

A. LAZA

doctor în agronomie

Laboratorul de plante medicinale și aromatice din Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea-București

O colecție de popularizare a științei

De cîțiva ani cititorii întîlnesc în rafturile librăriilor și ale magazinelor cooperativelor de consum alături de alte cărți, broșurile de popularizare a științei apărute în colecția „Cunoștințe folositoare”. Editată de Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice și Editura științifică, colecția s-a născut din nevoia de a satisface dorința zecilor de mii de cititori tineri sau vîrstnici — mai cu seamă de la sate — de a-și îmbogăți mintea cu cunoștințe științifice.

În scurtul răstimp de cînd apare, colecția a dobîndit prețuire în rîndurile cititorilor. Pentru a ilustra această menționăm că cele 33 de titluri apărute pînă acum au înregistrat un tiraj total de aproape 1.300.000 exemplare. Interesul pe care-l stîrnește colecția este motivat de faptul că în cadrul ei sînt explicate, pe înțelesul tuturor, probleme din multe domenii ale științelor naturii: astronomie, meteorologie, biologie, geologie, fizică, chimie. De mare popularitate s-au bucurat titlurile „Adam și Eva sînt strămoșii noștri?” de P. Caraiocan, „Cîte stele sînt pe cer?” de I. M. Ștefan, „De ce dormim, de ce visăm?” de Al. Pescaru, „Cît de mu poate trăi omul?” de N. Zaharia, „Cum auzim?” de N. Costinescu, „Despre animale domestice și strămoșii lor” de N. Diaconescu, „Cum s-au format munții și mările” de S. Pauliuc, „Semn locale de prevedere a timpului” de Stoica, „Familia soarelui” de M. Alexescu și altele.

Tinînd seama de interesul stîrnit printre cititori de colecția „Cunoștințe folositoare”, redacția pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice va strădui ca și în viitor să le ofere teme variate, cu conținut științific bogat. În cursul acestui an sînt prevăzute să apară noi broșuri de mare atractivitate. Iată cîteva dintre broșurile care vor ajunge în mîinile cititorilor în lunile următoare: „Circulația substanțelor în corpul plantei” de N. Sălăgean, „Munții care varsă foc” de I. Roșc, „Curentul electric” de I. Negrescu, „Pe vestea sticlei” de Al. Susan, „Fîn care nu se vîd” de P. Tăutu, „Rezistența plantelor la condiții neprielnice” de M. Hurduc și C. Milică, „Ce es sunetul” de M. Grumăzescu, „Semne cerești și tălmăcirea lor adevărată” de I. M. Ștefan.

După cum rezultă chiar din însușirea de mai sus, subiectele sînt variate. Lucrările sînt scrise de oameni de știință sau de specialiști din industrie agricolă cu înaltă pregătire. Cititorii așteaptă lucrări cu conținut științific bogat, într-un stil viu, atrăgător pentru ca lectura să fie instructivă și plăcută.

Prin îmbunătățirea și îmbogățirea colecției „Cunoștințe folositoare” va putea să se îndemina cititorului — poa mai mult decît pînă acum — o lectură valoroasă, accesibilă

D. MARTINIUC

MEDICUL

VĂ

SFĂTUIEȘTE

Caria dentară

Caria dentară este o boală a dintelui, care se întîlnește destul de des la toate vîrstele. După statistici, 90-95 la sută din populație suferă din cauza ei.

Boala aceasta e cunoscută din vechime. Hipocrate o numea maladie ulcerosă a dintelui.

Drept cauză principală a cariei dentare este considerată lipsa de igienă a gurii, datorită căreia alimentele rămîn printre dinți și se transformă în acizi care dizolvă smalțul dintelui. Prin crăpăturile produse, microbii, care se găsesc din abundență în gură, năvălesc în interiorul dintelui distrugînd țesuturile vii.

Caria dentară este de

doă feluri: simplă și penetrantă. În forma simplă leziunea este limitată, iar durerea ușoară și are loc numai cînd e provocată. Pacientul are durere la rece, la dulce, la scobit. Cînd durerea provocată de rece, fierbinte, resturi alimentare, persistă chiar după înlăturarea cauzei provocatoare și apare sub formă de nevralgie, caria a atins organul viu al dintelui — pulpa — și ne găsim în prezența unei carii penetrante. Durerea este vie, spontană și chinuiește pe bolnav. Dacă pacientul nu se duce la dentist nici în acest stadiu, ci așteaptă să-i treacă durerea folosind antinevralgice, organul viu al dintelui moare.

Durerea trece, omul se liniștește, dar abia de acum înainte încep adevăratele necazuri: abcese, fistulă sau așa-zisa infecție de focar în care punge de puroi de la vîrfurile rădăcinii răspîndește în tot corpul microbii și otrăvurile produse de ei.

O carie tratată în faza de început economisește și timpul medicului și al pacientului, permițînd și recuperarea dintelui.

Pentru ca să menținem dinții sănătoși trebuie, pe lîngă o alimentație rațională cu multe crudități, să acordăm o mare atenție îngrijirii dinților. Fructele e bine să le folosim nepreparate. De asemenea, și anumite legume, roșii, varză, morcovi etc.

Piinea neagră este mult mai bogată în vitamine. Alimentele tari ne obligă la o mestecare mai viguroasă, care întărește gingia și curăță mai bine dinții. Lumina soarelui își are aportul ei în calcificarea organismului și deci și a dinților. Igiena gurii și a

dinților constă în spălarea, cu regularitate, a dinților, cel puțin de două ori pe zi și neapărat seara, înainte de culcare. Este preferabil să se folosească o perie de dinți mică pentru a ajunge în locurile mai ascunse. Periajul se face de sus în jos, ca să se înlătore alimentele rămase între dinți și totodată să se facă și masajul gingiei. Acest masaj e un factor de mare importanță în menținerea sănătății gurii. Dacă el nu este făcut cu regularitate după 35 de ani poate să apară o boală a gingiei numită paradentoză în care dinții sănătoși ajung să se miște ca niște mărgel. Copiii trebuie obișnuiți de mici să respecte igiena gurii, să-și spele dinții de cel puțin două ori, pe zi, așa cum s-a arătat mai sus.

Respectînd aceste scurte indicații putem evita apariția cariilor dentare și toate urmările neplăcute pricinuite de această boală.

Dr. Felicia FLOREA
medic specialist

CONGRESUL AL XXIII-lea AL P.C.U.S.

La Moscova continuă lucrările celui de al XXIII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Raportul de activitate al C.C. al P.C.U.S. a fost prezentat de L. I. Brejnev, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S. Raportorul a caracterizat perioada care a trecut de la Congresul al XXII-lea ca o etapă în care a crescut neabătut influența internațională a Uniunii Sovietice și a întregului sistem mondial socialist: prin noile victorii ale țărilor și popoarelor care luptă împotriva jugului colonialist, pentru independența lor și progres; prin activizarea luptei clasei muncitoare în țările capitalului; prin dezvoltarea continuă a mișcării internaționale comuniste și muncitorești.

Raportorul a arătat, de asemenea, că economia țărilor socialiste se dezvoltă mai rapid decât în țările lumii burghize. Producția industrială a sistemului mondial socialist a crescut în ultimii cinci ani cu 43 la sută, iar în țările sistemului capitalist cu 34 la sută.

Luând cuvântul la cel de al XXIII-lea Congres al P.C.U.S., tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul delegației P.C.R., a salutată Congresul în numele delegației române. „Poporul român — a spus vorbitorul — se bucură din toată inima de succesele remarcabile dobândite de popoarele sovietice în dezvoltarea industriei, a bazei tehnico-materiale a agriculturii, în ridicarea nivelului de trai material și spiritual al celor ce muncesc, în toate domeniile activității sociale”.

Cu privire la realizările obținute de poporul român tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că deși de la Congresul partidului nostru a trecut un timp scurt, rezultatele obținute în această perioadă, munca entuziastă desfășurată de popor pentru îndeplinirea hotărârilor Congresului evidențiază caracterul realist al obiectivelor stabilite, concordanța lor cu necesitățile vitale ale țării, constituie garanția îndeplinirii cu succes a prevederilor noului plan cincinal, a progresului continuu al României socialiste.

Note

Drepturile omu'ui

Comisia O.N.U. pentru drepturile omului a discutat de curind politica de segregare rasială cunoscută și sub denumirea de politica de apartheid (de dezvoltare separată) practică în Republica Sud-Africană. În numele acestei politici 14 000 000 de africani sînt supuși unui regim crunt de asuprire economică, politică, socială. Chiar presa din R.S.A. publică statistici din care reiese că fiecărui bărbat, femeie și copil din această țară îi revin, în medie, 36 de ore de închisoare pe an, că în ultimul deceniu au fost arestați anual peste 500 000 africani, adică 1 500 zilnic.

Impotriva inumaneii politici de apartheid se ridică numeroși oameni progresiști și organizații politice din R.S.A. printre care partidul liberal, un așa-zis „partid alb” care se pronunță pentru o societate multirasială, pentru adoptarea dreptului de vot după principiul „un om un vot” etc.

Dar dacă în R.S.A. este socotit un delict chiar și faptul de a nu avea una din nenumăratele legitimații ce se cer africanilor, cu atât mai mult, a spune adevărul se consideră o crimă și se pedepsește aspru.

Robert Strachan, conferențiar la Universitatea din Durban (R.S.A.) a publicat în paginile ziarului „Rand Daily Mail” — ziar al partidului liberal — dezvoltări asupra felului cum sînt tratați deținuții politici în închisorile sud-africane. El a fost închis timp

de trei ani, așa că vorbea în cunoștință de cauză. Cele arătate de dînsul au avut darul să determine și pe alții de a demasca stări de lucruri asemănătoare. Mulți deținuți și chiar unii gardieni de închisoare au vorbit despre tortura șocului electric.

Justiția lui Verwoerd, primul ministru al Republicii Sud-Africane, a fost însă de altă părere. Ea a considerat drept false aceste mărturii, iar Strachan a fost silit să facă o nouă... documentare, fiind condamnat din nou la doi ani închisoare !...

Marquetalia

Un grup de cinești francezi, înfruntînd numeroase riscuri, a poposit nu demult în tînutul columbian Marquetalia. Ei au realizat aici un film pentru televiziunea franceză oglîndind viața de toate zilele și lupta partizanilor columbieni.

De fapt, partizanii Marquetalia sînt țărani. Neputînd nutri nici o speranță în îndeplinirea unei reforme agrare, (3,5 la sută din proprietarii agrari au în stăpînire 65 la sută din terenul agricol !) trăind în semirobie pe marile moșii, ei au preferat să fugă în munți, întemeind aici sate libere. Cu o muncă supraomenească au transformat pustiuri în înfloritoare plantații de banane și cafea.

Dar autoritățile nu-i lasă în pace. Impotriva lor se desfășoară adevărate operații militare, se trimit trupe, se bom-

bardează satele. În asemenea ocazii bărbații iau armele, iar femeile muncesc în locul lor. Cineștii au surprins hotărîrea în luptă, eroismul și abnegația acestor ostași țărani, fără uniforme și arme moderne, hotărîți să-și apere satele lor libere.

Germania occidentală:

45 000 gospodării țărănești complet ruinate !

În Republica Federală Germană, procesul de acaparare a micilor gospodării țărănești de către marile întreprinderi agricole capitaliste continuă, luînd proporții din ce în ce mai mari. Dintr-un raport oficial privind situația agriculturii R.F.G. rezultă că în cursul anului agricol 1964/65 numărul gospodăriilor țărănești cu o suprafață mai mică de 10 hectare s-a redus cu 45 000. Pămînturile acestor gospodării au trecut în stăpînirea unor întreprinderi agricole mai mari.

Așa cum se vede din raport, ceea ce provoacă ruina în masă a micilor gospodării țărănești este incapacitatea acestora de a rezista la concurența marilor ferme, bine înzestrate. În ultimii zece ani, disproporția dintre veniturile micilor gospodării și cele ale marilor ferme a sporit de trei ori în favoarea celor din urmă. Ceea ce e mai grav, e că tendința aceasta continuă să se intensifice.

„Vîrsta” agriculturii

Republica Mali are 14 000 de sate în ele este concentrată majoritatea covârșitoare a populației noastre. Firește, locuitorii satelor trăiesc de pe urma pămîntului și totuși, credeți-mă, ceea ce se cheamă cu adevărat agricultură, pînă acum un an, în satele maliene nu se cunoștea nici măcar ca noțiune. La noi agricultura rămăsese, am putea spune, la o vîrstă embrionară. Nu din vina noastră, dar acum, cînd sîntem în pragul unei vieți noi, este absolut necesar să depășim această vîrstă”.

Cele de mai sus, le-am auzit de la un tehnician agricol din localitatea Katebugu, de pe malul Nigerului, în urmă cu cinci ani — la cîteva luni după proclamarea independenței țării. Călătorind prin satele savanei, care ocupă o mare parte din teritoriul acestei republici, deseori am venit în contact cu realitățile vieții și muncii țăranilor, care purtau încă amprenta cruntei înapoieri în care fuseseră ținuți de către colonialism. Pînă în 1961, singura unealtă pentru cultivarea pămîntului era săpăliga de lemn.

Scoaterea agriculturii — deci și a vieții țăranilor — din tiparele ei de acum cîteva milenii — și așezarea ei pe o bază nouă, contemporană, a cerut și cere un efort uriaș în mai multe direcții. Una din ele: fertilizarea solului. Pămîntul savanelor e zgîrcit. E un pămînt sărac, vlăguit, căruia țăranii încercau să-i mențină cît de cît rodnicia, dînd foc, în anotimpul secetos, covoarelor de iarbă uscată ale savanei. Cenusa ierburilor reda ceva forță ogoarelor secătuite.

În ultimii ani, la cenușa ierburilor s-au adăugat îngrășămintele naturale și artificiale. „Hrănirea” pămîntului cu gunoii vitelor li s-a părut la început ceva straniu țăranilor, dar în ultimii doi ani, eficiența acestui procedeu a determinat intrarea lui în zona „obiceiurilor”. Absolvenții școlilor agricole, înființate în centrele de regiuni, au depus o activitate deosebit de grea pentru a convinge triburile să adopte și alte „obiceiuri” noi în cultivarea pămîntului. Cea mai mare putere de convingere au avut-o mașinile agricole care au început să-și facă apariția pe ogoare.

Asocierea țăranilor în cooperative agricole a oferit, apoi, revelația efectelor pe care le poate avea organizarea în comun a muncilor cîmpului.

În patru ani s-au constituit multe cooperative agricole.

O condiție esențială pentru progresul agriculturii maliene este extinderea irigațiilor. De aceasta depinde lărgirea unor culturi de mare importanță economică, cum este cea a bumbacului. În perioada dominației colonialiste, într-un punct al Nigerului (Sansading) s-a construit un complex hidroenergetic și tehnic pentru irigația unor terenuri. Acest complex denumit „Office du Niger” a fost naționalizat de statul Mali. Dezvoltarea capacității energetice a lui „Office du Niger” și extinderea irigațiilor efectuate de această întreprindere de stat au contribuit la creșterea considerabilă a producției de bumbac. Două mari canale de irigație care pornesc din Sansading asigură cu apă din Niger o rețea de irigație care se întinde pe 20 000 de ha. Pe aceste pămînturi anul trecut s-au obținut între 30—35 de chintale de orez și 20—25 de chintale de bumbac la hectar.

Dezvoltarea agriculturii lichidează treptat monocultura și asigură materie primă pentru întreprinderile industriei alimentare și textile care, alături de alte noi întreprinderi, reflectă preocuparea pentru diversificarea producției, în interesul dezvoltării economiei naționale.

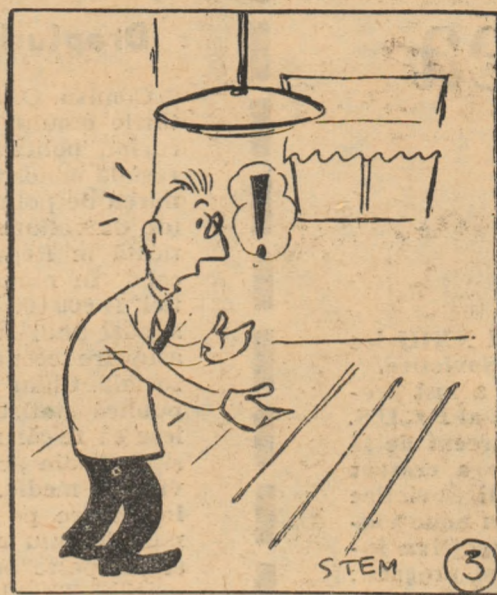
În publicația „Bulletin de l'Afrique noir” (nr. 399 și 400 din 1966) găsim date semnificative despre valorificarea internă a produselor agricole în cadrul tinerei industriei naționale. În localitatea Kulikoro s-a construit o fabrică de ulei din arahide. În orașele Kutialaka, Kimparana, San și Segu s-au ridicat uzine pentru egrenarea bumbacului. În Segu va începe curînd construirea primului complex textil — care va utiliza de asemenea bumbacul indigen.

În septembrie 1965 la Bamako — capitala Republicii Mali — a fost inaugurat un abator cu instalații frigorifice, unul din cele mai moderne întreprinderi de acest fel din Africa occidentală. Este în curs de elaborare proiectul unei uzine pentru fabricarea preparatelor din lapte.

Contribuția pe care o dă astăzi agricultura la dezvoltarea industriei alimentare și textile și totodată la creșterea posibilităților de export indică depășirea „vîrstei embrionare” și participarea ei, cu forțele unei alte vîrste, la creșterea economică a țării.

Cultură de tutun — una din culturile care găsesc o climă prielnică în Republica Mali

Cum a ieŝit agronomul pe teren

Desen de St. MUNTEANU

CONFERINȚA

A sistența din sala cãminului se cam grupase, femeilor fiindu-le mai la îndeminã sã fie adunate in ciopor. Cind insã conferențiarul incepu sã arate cu date ŝtiințifice cit mai convingãtoare pericolul fumatului, femeile regretarã cã nu-s alãturi de ai lor sã-i poatã înghionti în anumite rãstimpuri, adicã:

— Ascultã ŝi ține minte ce spune doctorul, e taman ce-ți cint ŝi eu in fiecare zi.

La sfirșit, nici nu apucã bine vorbito-
rul sã-ŝi stringã hirtilele ŝi femeile il in-
conjurarã, dornice sã-ŝi arate recunoștința

pentru sfaturi. Bãrbații stãteau ceva mai la o parte, spãșiți.

Apoi, conferențiarul scãpã de cercul întrebãrilor iscate de curiozitatea femininã ŝi se apropie zimbitor de bãrbați. Scoase o țigarã, cineva il servi cu foc. O datã aprinsã „pipa pãcii“, o destindere generalã cobori în salã. Aprinserã toți, firese ŝi incepurã sã discute.

Femeile se cam oțãrirã în spatele lor ŝi înainte de a pleca spre case deschiserã larg toate ferestrele, fiindcã așa recoman-
dase, între altele, conferențiarul.

A. IEȘEANU

STRIGATURI

Frunzuliță viorea,
Vai, sãrmana mindra mea,
Cind e vremea de lucrat
O gãsești bolnavã-n pat,
Dar la horã poți vedea
Cã nu-i alta-n sat ca ea!
La uitați-vã mai bine

La mindruța mea cum vine
Cã-i la fel de pieptãnatã
Ca ŝi-o claiie negreblatã.
Mindra mea s-a lãudat
Cã nu se mãritã-n sat:
Se mãritã dupã „domn“
Sã se sature de somn.

FURCA DE CARTE

A cțiunea se petrece la școala din Ghergani-Rãcari.

— Ionescule i-a spune tu, cel fel de furci cunoști? întrebã invãțãtorul.

— Furcã cu douã coarne de lemn, de-i zice țãpoi.

— I-a spune ŝi tu Vasilescule — vãd cã ai ridicat mina.

— Furcã cu trei coarne de fier.

— Cine ŝtie ce fel de furci se mai folosese?

— Eu, rãspunse din banca intãia bondocul clasic, Georgescu. Furci cu patru coarne de fier.

Invãțãtorul nici nu apucã sã aprobe cã sãri Gheorghitã.

— Mai existã ŝi furca de tors, ŝi furca de bicicletã ŝi ar mai trebui sã existe furca de carte.

Pentru un moment se aș-

ternu liniștea provocatã de uimire.

— Furcã de carte ai spus? întrebã nedumerit invãțãtorul.

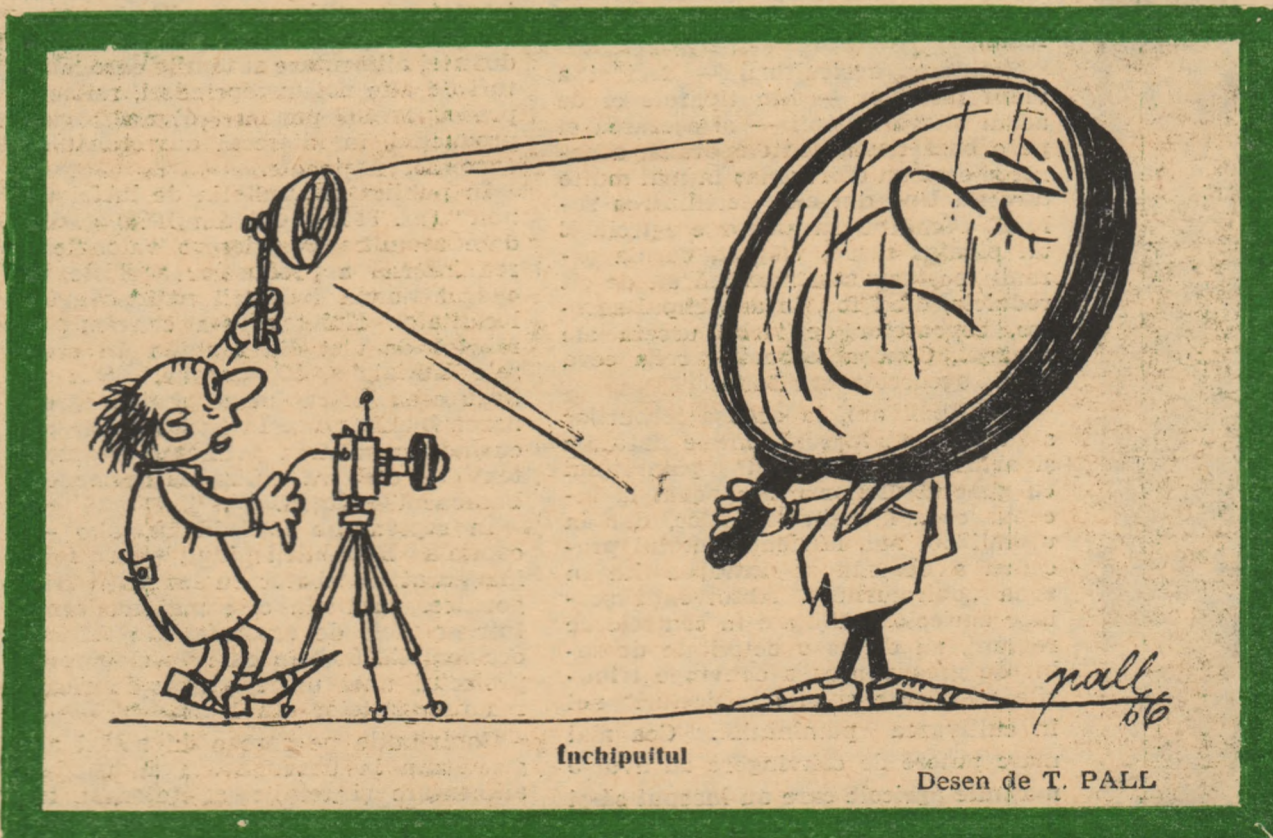
— Da, furcã de carte.

— De ce crezi cã e nevoie de o asemenea furcã?

— Pãi, sã vedeți: la depozitul de carte I.C.I.R.-Ghergani, volumele stau claiie peste grãmadã așa cã gestionarul Dumitru Enache ar avea nevoie de o furcã specialã pentru gãsirea lucrãrilor solicitate de delegații cooperativelor din raion.

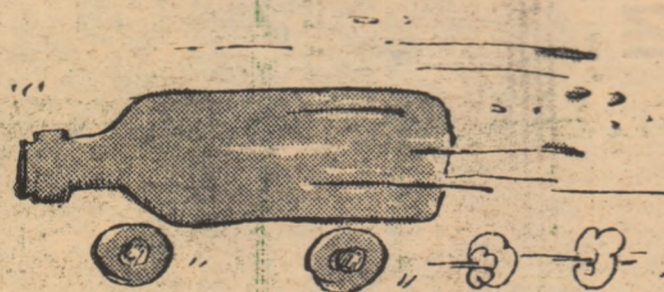
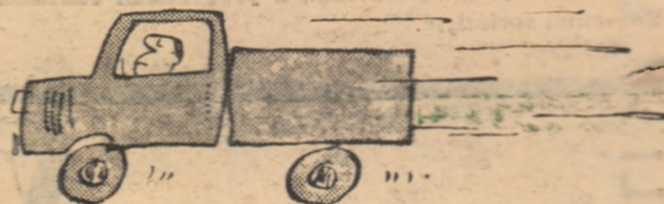
...Dupã îndelungi cercetãri s-a constatat cã o asemenea furcã nu existã, fapt care îngreuneazã munca gestionarului. Propunem deci sã i se dea de urgențã o furcã.

H. LEREA

Închipuitul

Desen de T. PALL

Metamorfozã

Desen de C. CIOSU

Zicale

• Obrazul subțire cu... titlu de fruntaș se ține.

• Ziua bunã se cunoaște... pe fișa de pontaj a brigadierului.

• Lenea e cucoanã mare, care... zile-muncã n-are.

Titu GHEORGHIU
corespondent